

Nr 677.

Av herr **Brädefors**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 201, med förslag till allmänt familjepensionsreglemente m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 201 angående allmänna familjepensionsreglementet och familjepensionsreglementet för arbetare i statens tjänst har typisk klasskaraktär.

De lägre statstjänarna utgöra flertalet och ha av den anledningen också under årens lopp bidragit till att skapa miljonkassor. När nu dessa kassor skola uppgå i statens finanser så hade man väntat, att i varje fall de lägre statstjänarna hade blivit kompenserade genom högre familjepensionsunderlag och mindre avgifter till denna form av pensionsförsäkring. Regeringens proposition avser emellertid inte att i någon väsentlig grad förbättra förhållandet, och i varje fall medför den inte den förbättring för de lägre statstjänarnas efterlevande, som man har rätt att fordra för en människovärdig tillvaro.

S. J:s änke- och pupillkassa redovisar ett stort överskott, vilket nu skall disponeras av staten. Det blir nu naturligtvis en god affär, men i samma ögonblick uraktlåter man att tillfredsställa de lägre statstjänarnas krav om vad de skulle ha rätt att fordra, då det gäller en reglering av pensionerna. När man nu föreslår en höjning av omkring 20 %, så innebär det, att de högre tjänstemännens familjepensionsunderlag, som redan nu utgår med 2,100 kr. ökas med omkring 500 kr., medan däremot änkepensionerna för lönegraderna 1—12 ökas med mindre belopp. Det hade varit motiverat med höjning av änkepensionerna enligt en glidande skala, så att de lägsta pensionsbeloppen ökades med cirka 30 % och sedan utmynnade i 15 % för lönegradslön.

Familjepensioneringen skall nu enligt propositionen bli självbärande. Allt statsbidrag skulle i vissa fall nu helt bortfalla, i övriga fall successivt avvecklas och slutligen även på detta område komma i samma predikament som beträffande avgifterna till folkpensioneringen. Vi anse i motsats till detta, att statsmakterna i första hand böra giva en klar utfästelse för ett visst och jämsides med delägarbidragen utgående statsbidrag. Detta bidrag bör då utgå till såväl tjänstemän som arbetare, varvid de största statsbidragen skola läggas på de lägsta lönegraderna samt progressivt och procentuellt avsmalna uppåt.

I propositionen har man inte tagit hänsyn till tjänsteman eller arbetare, som av en eller annan anledning slutar vid verket. För vår del finna vi det

vara naturligt, att vederbörande vid dylika tillfällen få tillbaka det belopp, som inbetalts till änkepensionen.

Förslaget innebär också, att arbetare i statens tjänst kan endast åtnjuta änkepension från och med år 1937. Då denna statstjänargrupp under många år väntat på en lösning av änkepensionen, anse vi det motiverat, att den för denna personals räkning får retroaktiv verkan från och med år 1930. För att finansiera den utgift, som skulle bli följden av denna förändring av regeringens proposition, bör staten anslå nödigt belopp.

Vad det i övrigt gäller änkepensionen till arbetare, så föreslår regeringen, att familjepensionen för denna grupp skall uppdelas i två klasser, en icke yrkesarbetare och en yrkesarbetare, och att för dessa grupper skall det utgå ett familjepensionsunderlag i enlighet med vad som utgår till lönegraderna 4 och 6 för icke ordinarie personal. Denna gradering av arbetarpersonalen betyder, att en verkstadsarbetare i yrkesställning vid S. J. blir degraderad från att tidigare ha varit jämförbar i lönehänseende med e. o. reparatör men nu skall jämföras med stationskarl. Hantlangare och icke yrkesarbetare vid verkstäderna ha i löne- och andra avseenden varit jämförbara med stationskarlar. Då detta innebär en direkt degradering av nämnda personal, vill vi på det bestämdaste reagera mot detta samt framhålla, att riksdagen vid behandling av regeringens proposition ändrar på detta förhållande. Familjepensionsunderlaget bör således ändras därhän, att icke yrkesarbetare bli jämförbara med lönegrad 5 för icke ordinarie personal och yrkesarbetare med lönegrad 8 för samma personal.

Med vad jag sålunda framfört hemställer jag,

att riksdagen med ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 201 beslutar

1. dels i allmänna familjepensionsreglementet:

a) att familjepensionsunderlag för ordinarie befattningshavare vid statens verk (b. andra tjänstemän) och icke-ordinarie befattningshavare (A.) höjes med 30 % för första lönegraden och med en procentuell reducering, som i 12:e lönegraden utgör 15 % ökning;

att tjänsteårsberäkningen för erhållandet av oavkortad familjepension fastställes till 25 år;

att, därest befattningshavare avskedades eller på egen begäran slutar sin tjänst, de inbetalda familjepensionsavgifterna återbäras till befattningshavaren;

2. dels i familjepensionsreglementet för arbetare:

att familjepensionsunderlag för arbetare skall utgå för icke yrkesarbetare med samma belopp som för lönegrad 5 för icke ordinarie personal och för yrkesarbetare vad som utgår till lönegrad 8 för icke ordinarie personal;

att familjepensionsunderlag för arbetare skall utgå retro-

aktivt från år 1930 och att staten skall bestrida de merkostnader, som därigenom uppstå;

att, därest arbetare avskedas eller på egen begäran slutar sitt arbete, de inbetalda familjepensionsavgifterna återbäras till befattningshavaren;

att tjänsteårsberäkningen för erhållandet av oavkortad familjepension fastställs till 25 år.

Stockholm i mars 1936.

J. H. Brädefors.
